Työ- ja elinkeinoministeriö
Arbets- och näringsministeriet

Eduskunta
Perustuslakivaliokunta

Asiantuntijalausunto
17.2.2026

Asia: U 81/2025 vp Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle komission ehdotuksista Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusten ja direktiivien muuttamisesta digitaalisen lainsäädäntökehyksen yksinkertaistamisen osalta (digiomnibus) ja tekoälyä koskevien yhdenmukaistettujen sääntöjen täytäntöönpanon yksinkertaistamisen osalta (tekoälyomnibus)

Tämä lausunto on annettu U-kirjelmän pohjalta, jonka valmisteluun työ- ja elinkeinoministeriö osallistui. TEM on vastannut tekoälyomnibusosiosta, kuitenkin siten, että OM on valmistellut tietosuojaa koskevat kohdat. Samoin TEM vastaa asetuksesta oikeudenmukaisuuden ja avoimuuden edistämisestä verkossa toimivien välityspalvelujen yrityskäyttäjiä varten (ns. P2B-asetus). Komissio ehdottaa, että asetus kumotaan.

Käsittelyvaiheesta

Tekoälyomnibusin käsittelyyn ja hyväksymiseen kohdistuu aikapaine, sillä asetuksen säännösten pääasiallinen soveltaminen alkaa 2.8.2026, ml. III liitteen suuririskisten järjestelmien vaatimukset. Näihin ehdotetaan lykkäyksiä. Eteneminen siten, että asetusmuutoksista päästään sopuun ennen tätä aikarajaa, vaikuttaa mahdolliselta. Valtioneuvostolla on parempi tieto jäsenvaltioiden kuin parlamentin kannoista, eikä tässä vaiheessa vaikuta siltä, että jäsenvaltioiden kesken olisi huomattavia, esteeksi muodostuvia erimielisyyksiä.

Yleisesti

Kuten U-kirjelmässä mm. todetaan: ”Valtioneuvosto pitää yleisesti ehdotuksia tekoälyasetuksen yksinkertaistamiseksi ja siitä aiheutuvan hallinnollisen taakan vähentämiseksi kannatettavina.” ja ”Valtioneuvosto katsoo, että neuvottelujen kuluessa tulisi saada lisätietoja komission P2B-asetuksen kumoamista koskevan ehdotuksen vaikutuksista eurooppalaisten yritysten kilpailukykyyn. Neuvotteluissa olisi täsmennettävä, miten verkkoalustoja hyödyntävien yritysten oikeusturva sopimussuhteissa verkkoalustayritysten kanssa varmistettaisiin jatkossa.”

Kokonaisuudessaan pyydetään tutustumaan U-kirjelmään.

Lasse Laitinen
Erityisasiantuntija
Työ- ja elinkeinoministeriö